

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Kacagnak Bécsben.

Soha ilyent! A magyar miniszterelnök nyilatkozik egy francia lap tudósítója előtt a Balkán-kérdésről. Egészen idáig hallatszik Aehrenthalnak és Bécsnek a kacagása. Hogyan? Mit arrogál magának a magyar miniszterelnök? Kinek van felhatalmazása nyilatkozni valamely külügyi kérdésről? Hát nem Aehrenthalnak és Bécsnek a szava hangzik végig Európán, amikor ilyen dolgok vannak napirenden? Most meg már Magyarország miniszterelnöke is meri hangját hallatni?

A kacagáson kívül, amely az osztrák diplomácia körében keletkezik, egyéb csinos jelenetek is játszódhatnak le Bécsben. Aehrenthal, a mindenható, az annexió hőse, akinek mindenhatósága több pénzbe került nekünk és a monarchiának, mint egy vesztett háború homlokát ráncolva áll írószobájában és olvassa, valószínűleg az újságokban, a magyar miniszterelnök nyilatkozatát. Nevetni készítené valami, ha az epesár el nem öntené.

Lám, lám — gondolja magában — ez a Khuen Héderváry azt hiszi, hogy miután Magyarországon sikerült neki egy minden szolgáltra kész majoritást összehozni, pénzzel, erőszak és a vesztegetés minden nemével letörni az ellenzéket, most már azt hiszi, hogy beleszólása van a mi dolgunkba is? És ugy akarja talán feltüntetni, mintha Magyarország is ponderáló ország volna külügyi dolgokban?

Ez több, mint vakmerőség. Ez már arrogancia. Ez azt jelenti, hogy Bécs degradáltassék, vagy azt legálább, hogy Magyarország egy rangnak tekintessék Ausztriával. Ez már nem tréfa dolog. Ha csakugyan ez a szándék, akkor igyekezni kell a magyar miniszterelnök előtt becsukni az ajtót, nehogy fölé kerekedjenek akár csak gondolat, vagy látszat szerint is Bécsnek.

De bizonyára mégis csak hamarosan mosolyra húzódik a szája. No bizony! Ez is nyilatkozat? Hisz a magyar miniszterelnök nem mondott mást, csak azt, hogy „ugy hiszem!“ Ugy hiszi, csak Bulgária és Törökország között a közel jövőben nem fog háború kitörni. Az a véleménye, hogy Törökország engedni fog és jobban fog bánni a macedóniai bolgárokkal. És azonkívül „reményli“ is, hogy a török-bolgár konfliktust békésen fogják elintézni.

No, ez a nyilatkozat csakugyan nem veszedelmes. Hinni és reményelni csakugyan van joga a magyar miniszterelnöknek is. Csak tudnia nem szabad semmit. Ha meg akar tudni valamit külügyi dolgokból, legyen szives és olvassa el az újságokat. De az ne jusson eszébe, hogy pozitív dolgokat beszéljen akár Magyarországon nevében is, hát még a monarchia nevében! Mindenkor, minden időben hallgatas a neve Magyarországnak a külföld előtt, nehogy odakünn szerte a világon azt hihessék, hogy Magyarország önálló ország és beleszólhasson a világ eseményeinek alakulásába.

Ezért nevetnek most Bécsben a magyar miniszterelnök nyilatkozata fölött. Miután ő csak „hisz“ és „remél“, ugy ebben nincs semmi. Hadd higgyen és reméljen a szegény.

De a kacagást, mely Bécsből áthangzik, meg fogja hallani Khuen is és meg fogja érteni, hogy jövőben külügyi dolgokról még ennyit sem szabad mondani. Mert nemcsak lehetetlenné nem szabad tennie magát Bécs előtt, de nevetségessé sem.

— Rendkívüli közgyűlés. A makói ipari hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, múlt hó 24 ére hirdetett rendkívüli közgyűlését nem tarthatta meg, mert a tagok nem jelentek meg határozatképes számban. Ennélfogva augusztus hó 21 én fogja most már a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül megtartani közgyűlését a már hirdetett tárgysorozattal.

A spanyol kulturharc.

A spanyol klerikálisok és karlisták, ugy látszik, még sem nyugszanak bele eddigi kudarcukba. Az utóbbi napokban országszerte, különösen pedig a baszk tartományokban újból erősen megindult a reakciós izgatás. Fegyvereket gyűjtenek, tüntetésekre készülődnek és szervezik az ellenállást a kormány liberális politikája ellen.

Tüntetések, gyűlések.

Madrid, aug. 11.

Az Imperial jelentése szerint a hatóság nagymennyiségű fegyvert konfiskált el. A fegyvereket a karlisták gyűjtötték össze.

A karlista komiték több helyen gyűlést terveznek. Az egyik gyűlést San-Sebastianban akarják összehívni, a másikat pedig Murcia-ba, a hova az összes katalániai karlistákat össze akarják gyűjteni augusztus huszoannyolcadikára.

Bűnügyi eljárás a katolikus lapok ellen.

Madrid, aug. 11.

Több San-Sebastian, bilbaci és barcellonai lap ellen az ügyészség künügyi eljárást indított. E lapok izgattak a kormány ellen és azt állították, hogy Canalejas miniszterelnök azt a tanácsot adja Alfonz királynak, hogy tegye le a „katolikus király“ címet.

Merry del Val testvére.

Madrid, aug. 11.

A belügyminiszter táviratot kapott Merry del Val tangeri spanyol bővettől, a pápai államtitkár testvérétől, a ki jelzi, hogy San-Sebastianba utazik.

— Egy tűzvizsgálat eredménye. Megemlékeztünk előző számaink egyikében arról, hogy a héten Iritz Izsó mész- és fa-telepen tűz ütött ki és egy épület leégett. A tűzvizsgálatot ma délelőtt tartotta meg a hatóság és megállapította, hogy a telepen levő tüztecskendő olyan rossz állapotban van, hogy az oltásra már egyáltalában nem használható. Egyben megállapították azt is, hogy ha a telepen levő fecskendő jó lett volna, a tüzet ideje korán el lehetett volna oltani. Minthogy Iritz Izsót a hatóság már több ízben utasította új fecskendő beszerzésére, de az ennek eleget nem tett, azért most szigorúan meg fogják büntetni.

Mit kívánnak a bortermelők?

Teherkönyvitést kérnek.

Az idei bortermelés mennyiségileg, ahogyan most már kétségtelenül megállapítható, meglehetősen silány lesz. A termelők, akikre sok teher hárul, a terheik csökkentését óhajtják. Versec város törvényhatósági bizottsága fölir a földművelésügyi és a pénzügyminiszterhez és teherkönyvitést kér a bortermelők javára. Versec átirt egyuttal a többi törvényhatóságokhoz s fölszólítja ezeket a kérelméhez való csatlakozásra.

A föliratában Versec a borforgasztási adó eltörlését, a bornyilvántartás eltörlését, továbbá a következőket kéri:

1. Azon szándék, amely szerint a tokaj hegyaljai borvidéket tíz millió koronányi segélyben részesítik, ejtessék el.

2. A Máv. fölemelt teher szállítási tetelei a borszállományokra nézve csökkentesenek legalább az eddigi mértékre.

3. Kereskedelmi szerződések kötésénél részesítsék a borclönyben, valamint biztosítások számára a vám külföld részéről egyszerűbb vámkezelés.

4. Alkottassék teljesen azonos bortörvény ugy Magyarországon, mint Ausztriában, valamint teljesen azonos szabályzat a borok vizsgálatára nézve.

A felirat indokolásában érdekes dolgokat mondanak el. A termelő mind nehezebben értékesítheti a bort s tőkéje nem hozza meg a várt gyümölcsöt. Az állami intézkedések kelő eredményt nem mutatnak. Sőt az új bortörvény egyenesen káros több intézkedésben. Igen terhes pl. a bornyilvántartás, a törkölybor készítés korlátozása, az édesbor készítésének tilalma, stb. Közismert dolog, pl. hogy betegeknek országszerte ruszti aszút rendelnek. Ruszton pedig aszút már egyáltalában nem termelnek, hanem az osztrák korerkeskedő pincéjében csinálják, ugy hogy a szőlőmusthoz 16 percentnyi borszeszt kevernek.

Az általános kedvezőtlen viszonyok között a Máv. teherdíjait az év elején fölemelte, ami a többi tényezővel együtt igen káros hatása.

— Tanácsülés. Makó város tanácsa holnap, pénteken délelőtt tartja meg Gera Sámuel városi főjegyző elnöklésével rendes heti ülését.

A Bach-korszakból NAPI HIREK.

A református egyház és tanítói.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, aug. 11.

A Bach korszakban, mikor a népnevelést nálunk is a „*Deutsche-Schulmeister*”-ek vették a kezükbe, a tanítókat különféle osztályokba osztották be. Volt főtanító, elemifőtanító, altanító, segédtanító és gyakorló tanító.

Nem célunk a Bach korszak különféle képen minősített tanítóinak ügyköréről beszélni. A magyar népnevelés történetéből e kis részt csak azért szakítottuk ki, hogy rámutassunk arra, miszerint a tanítóknak ilyen megkülönböztetése a helybeli református egyháznál legujabban ismét meg-honosult.

Meghonosította pedig amerikai mintára *Bereczky* László újvárosi lelkész. Ő ugyanis, mint az iskolaszék elnöke, a tanítókat az elért *tanítási eredmény és vizsgai siker* szerint az iskolaszék ülésén úgy klaszifikálja, mint az iskolás gyermekeket.

Van tehát kitűnő, jeles, jó, elégséges, elégtelen minősítésű tanító. Amely tanító a legkevésbé szakemberekből álló iskolaszék és nem pedagógus elnöke által „*elégtelen*”-nek minősített, az „*intől*” kap az iskolaszéktől és jelentik az egyháztanácsnál.

Hogy mennyire helytelen a tanítói tekintély megóvása szempontjából az ilyen klaszifikáció, azt *Bereczky* László nehezen tudja és hogy a tanítói tekintély magyarázatul hozzájárul a tanítási eredmény növeléséhez, arra nézve olvassa el *Kiss Áron* könyvét. Ott meg fogja találni helytelen eljárásának okos bírálatát.

Mi még azt említjük meg, hogy a tanítóknak ilyen minősítése ellenkezik a törvénnyel is.

Jól tudjuk mi azt, hogy vannak jobb és gyengébb tanítók. Az a minősítés azonban, melyet *Bereczky* László meghonosított, ellenkezik a jó ízléssel és okos tanító még akkor is jól mosolyog rajta, ha őt elégtelennek minősíti.

A *Bereczky*-féle klaszifikáció nem eredményezi azt, mit céloz. Általa sem ügyesebb, de még szorgalmasabb sem lesz a tanító, mert a szorgalom fokozásának nem ez a rugója, viszont a hanyagságnak nem ez a büntetése.

Vannak a tanítói hanyagság megtorlásának más eszközei. Az ugynevezett fegyelmi törvények, melyek elvezetnek egész az állástól való megfosztásig.

A *Bereczky*-féle klaszifikáció csak arra jó, hogy neveltségessé tegye szülő és gyermek előtt a tanítót, éppen úgy, mint ha a presbiterium a jelkészeket klaszifikálná képességeik, szónoklataik és egyéni viselkedésük szerint. Mert tény ám az, hogy a debreceni főiskola nemcsak *Kiss Áron*okat, *Erőss Lajos*okat, *Filó Lajos*okat, *Celder Márton*okat, *Csécsey*eket, *Szabolcskák*at, *Ádám Kálmán*okat és *Futó Zoltán*okat adott a református egyház gyülekezeteinek, hanem a mi viszonyainkhoz való kisebb kaliberű jelkészeket is.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Makó város képviselő testülete ma délután hitelesítette *Gera Sámuel* városi főjegyző elnöke alatt a hétfői közgyűlés jegyzőkönyvét.

A pók meg a szipoly.

Mese.

A mesét tegyük egy felvidéki nagy városba, de éppen úgy tehetnénk egy alföldi kisebb városba is. A pók nem annyira pók, mint inkább nagyhasu: a szipoly, — az igazán szipoly. Hogyan kerültek ők ketten egymashoz? Sehogysém. A másodiknak volt egy harmadikja, az első megkívánta a harmadikat, pedig nagyhasu is volt, póklábu is volt és sok kis pókja is volt. Az elsőnek volt egy negyedikje, aki türelmesen, lemondóan, de leginkább megvetéssel nézte, mint szővi-fonja viseltes, rozzant, nagyon is átlát sző hálóját a nagyhasu pók. Láta a foszlányos szövedéket az egész város is, bele is látott a játékba; megvetezte szintén a másodikat, de csak befelé. A második — a szipoly — az büszke volt és örvült. Hogy is ne! Pók ur neki fogdosta a legyecskéket, amelyeket ő szipolyoz ki és mit bánja így szipoly ur, hogy mit csinál a harmadik, no meg — a pók. Hát mit is csinálnának egyebet a jónál?! Régi mese ez, mely mindig ismétlődik. Az „én, te, ő” története. Uj benne az, hogy a „te” nem volt mindig olyan büszke, nem látta mindig olyan tisztán, hogy mi történik a háló mögött és egy kicsit jobban takargatta a — harmadikat. De ha ennek így is jó és mindnyájuknak jó és főként kiadós, ki mit törődik vele? A társadalmi morál? Oh az megvetéssel bár, de pikáns élvezettel sok szerencsét kíván mind a háromnak. Hadd legyen boldog: az „én, te, ő”. E kis mesében van ám sok mesésen igaz, ne vegye magára, kinek nem inge, gallérja.

— **Lejárt pályázat.** *Justh* Gyula legujabb 10000 koronás alapítványának kamataira vonatkozó pályázati határidő ma déli 12 órakor járt le. A kamatok elnyerése iránt 10 pályázó adta be kérvényét. Ezek között vannak többen olyanok is, kik nem körvonalazták eléggé, hogy magasabb pályára lépnek-e? Ilyenek: *Igaz Mária*, *Faragó Emma*, *Elek Erzsébet*. A többiek jelzik azt is, hogy miféle pályára lépnek, vagy miféle pályán vannak már. Ezek a következők: *Tóth Róza*, *Tóth Ferenc* városi adóosztály leánya, ki most lép az ovónői pályára. *Molnár Ilona*, ki szeptember hó elsejétől kezdődőleg tanulja a kereskedői pályát, *Varga Ilona*, özvegy *Varga Erzsébet* leánya, ki most végezte kitűnő eredménnyel a szabadkai állami tanítónőképző első osztályát, *Nagy Ilona*, *Nagy Károly* ev. ref. lelkész leánya, ki az ovónői pályára szándékozik lépni, *Matos Ilona*, ki a tanítói pályát választotta, *Lantos Gabriella*, ki szintén tanítónőnek megy, *Gáspár Ilona*, ki kereskedői pályát választotta. A kamatok odaitélése elég dolgot fog okozni a tanácsnak, mert a 10 pályázó közül, csak kettő nyerhet a kamatokból s azok közt több érdemes pályázó van. A tanács bizonyára a két legérdemesebbeknek fogja odaadni a kamatokat.

— **Az izraelita egyházból.** A makói izraelita hitközség iskolaszéke ma délután *Dózsa Lajos* dr. elnöke alatt ülést tartott és ki-mondotta, hogy pályázatot hirdet

a *Paul Teréz* lemondása folytán üresedésbe jött tanítónői állásra.

— **Mosósződát ivott.** Ma délután csaknem végzetes szerencsétlenség történt *Stolc Vilmos* borbély házában. Hasonlónevű 5 éves kis fia ugyanis kint játszadozott az udvaron, hol egy darabig anyja ügyelt rá. Az anyának valami dolga akadt és ott hagyta gyermekeit. Ekkor a kis Vilmos a mosó konyhába osont, hogy egy edényben mosószóda volt. A méregből a kis fiu egy kortyot vett a szájába, de le nem nyelte, mert a méreg azonnal összeégette száját és nem nyelte el. A megrémült szülők azonnal hívták *Sas Bernát* és *Diósszilágyi Sámuel* doktorokat, kik mégis kimosták a kjs fiu gyomrát. Nagyobb baj ugyan nem történt, mint az, hogy száját a maró folyadék összeégette.

— **Elfűstölt milliók.** A magyar királyi dohányjövédéki központi igazgatóság most állította össze az év első négy hónapjának statisztikáját, mely szerint elkelték a következő gyártmányok:

Általános forgalomban levő gyártmányok közül burnótok 39,800 korona értékben, pipadohány 15,079,834 korona értékben, fonadékok 13,588 korona értékben, szivarok 11,853,663 korona értékben, szivarkák 12,082,328 korona értékben, lugvizkivonat 9538 korona és valódi Havanna-szivarok 6278 korona értékben adtak el. — A belföldi különlegességi gyártmányok közül burnótok 163 korona, pipadohányok 1,726,063 korona, szivarok 991,222 korona, szivarkák 1,553,545 korona értékben kelték el. A külföldi különlegességi gyártmányokból a Havanna, Manilla és mexikói szivarok közül 94,539 korona értékű, a török és egyiptomi szivarkák közül 751,406 korona értékű és angol pipadohányból 3728 korona értékű gyártmányt adtak el. Az egész statisztikát összegezve, azt látjuk, hogy 1910. évi január elsejétől 1910. évi április hó végéig a magyar korona országában összesen 44 205,699 korona folyt be az eladott dohánygyártmányokból. A folyó évben 3 033,721 koronával több dohánytermeket adtak el, mint a múlt év hasonló időszakában és így az emelkedés 7.3 százalék.

— **Szegedi vívó a makói vívó akadémián.** Sportkörökben nagy érdeklődéssel várják az e hó tizenötödiki makói vívóakadémiát, amelyen több országos bajnok vesz részt. Szegedről *Fischer Marcell*, a Szegedi Vívóegyesület kiváló tagja vesz részt a makói vívóakadémián. A fiatal sportférfi, aki kitűnő vívásával már eddig is sok érdemet és dicsőséget szerzett magának és egyesületének, *Halász Zsigmond*dal, az is mert vívóval, Magyarország főiskolai kardbajnokával fog mérkőzni.

— **Egy fillér adóleengedés.** Az adó a jó magyar közmondás szerint az a valami, ami sohase lesz kisebb. Ugyde most van példa rá, hogy az adóból leenged az állam. A csongrád megyei közigazgatási bizottsági ülésen előterjesztette az ügyeit *Ternovszky Alajos* szegedi királyi pénzügy igazgató és így többek között *Zubek* nevű megyebeli adófizető kérelmét adóleengedés iránt. A pénzügyigazgató javasolta is, hogy engedjék le az adójából *Zubek*

urnak = egy fillér. A bizottság hangos derűtség mellett vette tudomásul az adóleengedést.

— **Kifosztott lakók.** *Telecsán Józsefné* és *Pális Mihály* haszonbérben laktak a honvédban egy házban. Mindketten abból tartották fenn magukat, hogy nap-számba jártak. Tegnap reggel is korán eltávoztak hazulról és gondosan bezárták lakásukat. Mikor este hazajöttek, nagy meglepetéssel tapasztalták, hogy az udvar felőli ablak üvegtáblája be van törve. Mindjárt rosszat sejtettek. de sejtelmük csak akkor vált valóra, mikor a szobába értek. Itt ugyanis azt tapasztalták, hogy a szekrényt ismeretlen tettes feltúrta és *Telecsán*nének 9, *Pális Mihály*nak pedig 19 koronáját vitte el. Azonkívül eltűnt a házból egy kosár aszalt cseresnye is. Feljelentésükre a rendőrség megindította a nyomozást és si-kkerrel járt, mert a tettest *Fazekas Imre* siketnéma 19 éves suhanc személyében kinyomozta. A tettes ugyanis mindenfelé osztogatta a cseresnyét s ez vezett a nyomra. Az ellopott pénzt néhány korona hiánnyal megtalálták nála és visszaadták tulajdonosainak. A siketnéma tolvaj ellen, ki már többször állott lopás gyanúja alatt, megindították az eljárást.

— **Lopás.** *Weisz József* kereskedő tegnap jelentést tett a rendőrségnek hogy töle ismeretlen tettes, míg ő az udvaron járt, 400 koronát ellopott. A feljelentés folytán a rendőrség szigorú nyomozást indított meg és a tettest *Nugradi János* csavargó személyében kinyomozta. Az ellopott 400 koronából már hiányzott és a tettes vallomása szerint ezt az összeget elmulatta. A többi a rendőrség elvette tőle és a károsult félnek adta vissza. *Nugradi János* letartóztatott és az ügyészséghez kesérték át.

— **Lövöldözés az éjszakában.** *Ifju Nagy Antal* az este *Ekárt József* és néhány fiatal ember társaságában mulatott. Mikor a bor gőze a fejükbe szállott, *Nagy Antal* revolvert vett elő és azzal a főtéren lövöldözött. Erre a rendőr töle a fegyvert el akarta venni, de azt át nem adta, sőt a rendőre durván rátamadott. El-lene megindították az eljárást.

— **Becsapott lóvászárlo.** *Kiss Mihály* lókupec a legutóbbi kis-zombori országos vásáron *Káta* László szegedi embernek egy lovat adott el a szokásos szavattossággal. Par nappal ezelőtt kint, hogy a ló kehes és ezt a kehet *Kiss Mihály* a lócsiszár fufangjával állította el. *Káta* följelentésére *Kiss Mihály* ellen megindult az eljárás.

— **Elvesztett akta.** Egyik megyei szolgál, pár nappal ezelőtt egy aktát vitt *Dózsa Simon* ügyvédhez, melyet véletlenül elvesztett. Az akta száma 8311. A szerencsétlen szolgál ezután fordul a nagyközönséghez, hogy aki az aktát megtalálta, azt viszszaadni sziveskedne, mert reá ebből kifolyólag igen sok kelemen-tlenség háramlik.

— **Táncmulatság.** A makói függetlenségi 1-ső 48 as olvasókör folyó hó 14-én azaz vásár vasárnapján, saját könyvtára javára táncmulatságot tart. Belépti-dj személyenkint 60 fillér.

— **Eltűnt tanonc.** *Kucses Károly* lakatos mesternek *Vámos András* nevű inasa még a múlt

hóten elszökött gazdájától, miért is a városi tanács mint, elsőfoku iparhatóság, elrendelte vissza kiserését.

A hegyaljai ÁGOSTAIK a pápa ellen

Eperjes, augusztus 11.

A hegyaljai ágostai evangélikus egyházmegye tegnapi fejezte be ideai közgyűlését. A közgyűlés Hammersberg László országgyűlési képviselő indítványára megdöbbenését fejezte ki a pápa által kibocsátott borromeai enciklika felett, a mely a protestantizmust mélyen sérti és alkalmat ad a felekezeti béke megzavarására.

Sajnálkozását fejezte ki a közgyűlés a felett, hogy a római Kuria az utóbbi időkben rendszeresen üzi a protestantizmus elleni támadásokat. Habár megnyugvással látta is, hogy a hazai római katolikus főpapság nagy része a felekezetiellenes felülemelkedő hazafias eljárást tanúsít, mégis, tekintettel a kormányelnök nyilatkozatára, szükségesnek tartja a jus placeti alkalmazásba vételét hasonló támadások elhárítására.

Az ipartörvény revíziója.

Folynak az előkészítő munkálatok.

Ipari körökben már évtizedet meghaladó idő óta sürgetik a mai viszonyoknak már egyáltalán nem megfelelő ipartörvény revízióját. A kormány azonban maga is belátva, hogy minő fontos ipari érdekek fűződnek az ipartörvény gyökeres átalakításához, elhatározta a törvény revízióját, sőt arra adott utasítást, hogy lehetőleg új alapokon dolgozzák ki a tervezetet a mai viszonyoknak megfelelően.

Ezen a munkálaton serényen dolgozik a kereskedelmi minisztérium törvényelőkészítő osztálya. A referensek most az előző kormány által nyilvánosságra hozott tervezetnek egyes fejezeteit dolgozzák föl a megállapított program és beosztás szerint.

A szóban levő tervezet anyagából csak azt fogja az új tervezet felölelni, ami az ipartörvényeknek mai középeurópai fogalma szerint odatartozik. Az új tervezet szelleme általában alkalmazkodni fog a mai ipartörvényéhez és ahol azt a prakszis indokoltnak igazolta, figyelembe fogja venni az iparososztály gazdasági helyzetének javítására alkalmasoknak ígérkező reformtörekvéseket is.

A képesítés elve és az érdekképviseleti szervezet tekintetében a mai rendszer álláspontjára helyezkedik a készülő tervezet, mindenütt szem előtt tartva a megfelelő korrektívumokat is. Így a kötelező érdekképviselet elve lesz irányadó bizonyos föltételek mellett nemcsak a képesítéshez kötött, hanem a szabad iparoknál is, körülbelül olyan értelemben, amint az Németországban van meg. Az ipari érdekképviseletek kötelező és fakultatív munkaköre

a mainál tágabb lesz. A szakképzés emelése is benne van a programban.

A mestervizsgák intézménye is benne lesz a tervezetben, olyan terjedelemben, amelyet az egyes iparágak helyzete megokolttá tesz.

A 13-as motor karambolja.

Riasztó hírek.

Makó, aug. 11.

Ma délután a városban gyorsan szárnyra kelt a hír, hogy a makói állomásnál nagy vonat-összeütközés történt és nagyon sokan súlyosan megsebesültek. A tény azonban csak az, hogy egy motor összeütközött egy tolató tehermozdonyval és tizenketten könnyebben megsebesültek.

Az esetről tudósításnak a következő:

Jön a motor.

A 61 számú tehermozdony, melyet Hantos József mozdonyvezető vezet, tolatott a pályaudvaron. A vasuti alkalmazottak és ifj. Koczka Antal pályafelügyelő azt állítják, hogy a védjelző tilosra volt állítva.

Arad felől jött a 13-as motor, melyet Labodi Mihály vezet, aki tizenhárom év óta szolgál a motoron Lengyel József volt a kalauz. A tehermozdony állt a pályaudvaron egy sínparon, a motor azonban jött bizvást.

Az összeütközés a pályaudvar közelében történt. Nagyobb szerencsétlenség azért nem történt, mert a mozdony állott.

Az összeütközés folytán a motor óriási mértékben megzökkenett s a motor eleje és a szerszámládája összetört.

A motort vezetőket azzal védekeznek, hogy a szemafor nem volt tilosra állítva, de a motorvezetőnek elővigyázatosabbnak kellett lennie, mert hiszen nappal volt és látni kellett a sineken álló mozdonyt. A motorvezető azonban bevezette a motort s hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, annak is köszönhető, hogy mégis valamit tudott fékezni.

A sebesültek.

Tizenketten szenvedtek sérülést, Szerencsére csak kisebb sérülések történtek. Az első segélyt dr. Dózsa Lajos kórházi főorvos és dr. Sass Bernát nyújtották.

Megsebesült:

1. Bánszki Károly, makói sereteskerekeskedő, akinek a szemöldöke fölött van zuzott sebe;
2. Vajda József makói ügynök, akinek a bal járom csont fölött van zuzott sebe és a baloldali 3-5 borda között zuzódása;
3. Horga Jánosné seprősi lakos a gyomrán szenvedett zuzódást;
4. Mogyoróssy Sándor kecskeméti városi hivatalnok a balkéz-háton és a baltérdén szenvedett zuzott sebet;
5. Brichta Rudolf makói lakos, baltérdén szenvedett sérülést;
6. Kecskés Juliánna hódmezővásárhelyi 20 éves hajadon a balhomlokosonton szenvedett sérülést;
7. Fejes Anna makói lakos, a jobb szemzugban szenvedett sérülést;

8. Simon Sándor dorozsmai lakos, a gyomortájékon szenvedett sérülést;

9. Hauer Lázár nagyváradi lakos, a jobb fül mellett szenvedett tompa zuzódást;

10. Czeglédi Márton albertirsai lakos, a fején sérült meg;

11. Pap Lajos makói lakos, a jobb mellkason szenvedett belső zuzódást;

12., ifj. Varga Simon makói lakos, a gyomor tájon szenvedett belső sérülést.

A sebesültek nagyrésze kártérítési pört indít az Acsev. ellen.

Nyilttér.*

NYILATKOZAT.

Alulírott Háj János ezenel kijelentem, hogy Kusz József urat f. évi július hó 24-én Schwarz Miksa tánctermében ok nélkül sértettem meg. Ezért tőle ezennel nyilvánosan bocsánatot kérek.

Felolvasás után helyben hagyva aláíratott.

Kelt Makón, 1910. aug. 11.

Háj János s. k.

Előttünk:

Dr. Politzer Dezső s. k.

Dr. Kardos Izsó s. k.

* E rovat alatti közleményért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irtá: egy volt 48-as honvédtűsér.

(46)

Két menyegző.

Ezen szálloda étkezője volt a jobb módú, pénzesebb honvéd menekültek tanyája. Itt busultak közösen az árván hagyott hazájuk sorsa felett. Itt terelték mindenféle módokat és eszközöket, miként lehetne még az elnyomott hazán segíteni.

A bécsi sógor, Etelka barátja kiszimatolta ezt a helyet és azon a címen, hogy a vendéglős lengyel atyafi, hozzá még menekült magyar szabadságharcos is, jó konyhát tart, no meg hogy a németnek magyar asszony a felesége, szívesen látott vendége lett Etelkával együtt az ottani törzslátogatóknak.

És bizony azok az évek óta hazájuktól elszakadt magyarok, de legfőképpen a vendéglős maga, ugyancsak csapták a levet Etelkának a német sógor nem csekély bosszuságára.

A társalgás természetesen minden este magyar nyelven folyt. Etelkának rendszeren németre kellett fordítani a hal-

lott szavakat, hogy a németje megértse.

Ez a társalgás pedig csak kevés részben állott társadalmi tárgyú csevegésekből, hanem erős politikai, hadászati és diplomatai eszmék, tervezetek s erős megjegyzésekből állott a magyar hazai viszonyokról, s az akkori kormányzásnak mérlegeléséről.

Ezekre felült mindig ki-meresztett szemekkel a német sógor, s hazaérkezve, néha egész hajnalig irkafirkált íróasztala mellett, a mire Etelkát rendszeren azzal nyuglatta meg, midőn ennek is kezdett feltűnni a naponkénti sok írás, hogy portékákat rendel Bécsből, mert fogyatékán van már az áruinak, ezen megrendelendő tárgyak körülírása pedig sok dőt igényel.

Etelka mindazonáltal már rég gyanuba vette a németet, mert sokszor órákig kérdészködött tőle a vendéglőben hallott dolgokról, a miket jelenlétében jegyzésbe vett.

(Folytatjuk.)

ELADÓ

oo egy kellemes hangú cimbalom.

cimbalom.

— Ára 70 korona. —

Kazinczy-utca 3. szám alatt.

Joó Márton a dái ugarban levő 4 köblös földjét 2 évre hagyma termelés alá kiadni szándékozik. Értekezhetni a tulajdonossal.

Földhasznóbérbeadás.

A hódmezővásárhelyi határban, Leléhez kocsiával egy óra járásnyira, Orbán Sándor tulajdonát képező 35 kis hold tanya föld, zöldség és vetemény alá

hasznóbérbe kiadó.

A locsoláshoz szükséges ártézi víz szabadon használható.

Értekezhetni Hmvásárhelyen heptiacokon vagy vasárnap Mátyás utca 35. szám, vagy Gorzsa-tanya 43. szám alatt.

Ház eladás.

Aracsi Dániel háza szabad-oooo kézből örök áron oooo

eladó.

Értekezhetni lehet Kürt-utca 4. — szám alatt. —

Önt is érdekli, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főteri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsí- és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petroleum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettésű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

Értesítés.

Tévedés kikerülése végett tudatom Makó város és vidéke közönségével, hogy az az aradi-utcai Kovács-féle malmot nem én vettem meg, csak egy hasonló nevű egyén, kívül sem rokonságban, sem ösmeretségben nem vagyok.

Teljes tisztelettel:

Soós Lajos

Zöldfa-utcai hengermalmi tulajdonos.

Ugyanott felvétetik egy szorgalmas molnár segéd és egy munkás ember, éves állásra mindenesnek.

Üzletmegnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyrémű közönséget, hogy Dessewffytéren Martonosi gyümölcskereskedő házában, ludplaccal szemben **fűszer-, liszt- és terményüzletet** nyitottam. — Állandóan raktáron tartok legjobb minőségű fűszerárakat, kenyér-liszteket, melyeket legolcsóbb árakért árusítok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam 000 000 000 tisztelettel:

OLASZ GÉZA

Két jó magaviseletű **f i ú,** **lakatos tanoncnak** azonnal felvétetik.

Papp Gyula

lakatos és mérlegkészítőnél, Makó, Héderváry-utca 6. sz.

A **Lakatos-féle házban a Szegedi és Páva utcák sarkán** egy tágas

üzlet helyiség s a hozzá tartozó **kétszobás lakás** a megfelelő mellék-helyiségekkel együtt **azonnal kiadó.**

Értekezni lehet **Lakatos Pállal.**

Kossuth-utcában levő 383. számú **ház,** melyben ezidő szerint az 1-ső függetlenségi olvasó kör van **szabadkézből eladó vagy kiadó.**

A lakás alkalmas egy úri lakásnak mint vendéglőnek is. Értekezhetni a helyszínen

Ratkai János-

névat vagy fiaival.

Szántóföld eladás.

Valkányon, a község alatt 7 kat. szántó föld kedvező fizetési feltételek mellett **eladó.**

Ugyiszintén a Kiszombori szőlőtelepen egy és fél kat. szőlő egészben vagy részben **eladó.**

Értekezhetni lehet

Böröcsök István

szatócskereskedővel **Makón.**

Veszek szilvát cefrének a legmagasabb árban.

Olcsó bevásárlási forrás.

Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy egy nagyobb üzlettelosztásnál jutányos árért átvett divatos

rőfös árúkat

u. m. selyem, szövet, vászon, kanavász, festőkartonstb. nagyon

jutányos **árért árusítom.**

Sok mindenféle **maradék félárban.**

oo Szives látogatásokat kér oo

Tamás Mihály

rőfös divatkereskedő.

Üzlete: LUD-piacz.

Elvünk: keves haszon, nagy forgalom.

Pontos, szolid és azonnali kiszállítás.

Aki valamely szert, vagy cikket bevezetni, vagy eddig elért forgalmát emelni akarja, vegye bizalommal igénybe

A MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG

5400 példányban megjelenő **politikai napilap hirdetési rovatát.**

Hirdetések szabott áron vétetnek fel.